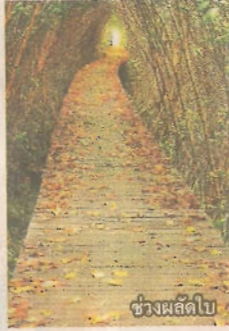

ถิ่นไทยงาม

● แม้ไม่ใช่นกตุง แต่เห็นนกก็ตื่นตาตื่นใจยิ่งได้แวะไปในแหล่งที่ขึ้นชื่อเรื่องตุงนกอย่าง “แหลมผักเบี้ย” พื้นที่ในโครงการพระราชดำริ ที่ อ.บ้านแหลม จ.เพชรบุรี ก็อยากจะได้รู้ เพราะแค่ระหว่างทางถนนสายบ้านแหลมสวยใน และไปตามนาเกลือ ก่อนจะไป

แหลมผักเบี้ย ก็ตื่นตาตื่นใจไปกับฝูงนกน้ำขนาดใหญ่ 2-3 ฝูง กระจายอยู่ตามนากว้าง จนอดจ้องตรงลงไปตามดูไม่ได้ ไม่มีอุปกรณ์ถ่ายภาพนก ไม่มีกล้องส่องนก แต่แค่เห็นฝูงนกน้ำที่หากินเอื้อระเหยในบึงน้ำธรรมชาติก็ชื่นใจ

เวลาจวนเจียนบ่ายแก่ๆ ฟ้าไปแล้ว เลยต้องเร่งเพื่อนคู่หูออกเดินทางกันต่อไปแหลมผักเบี้ย ก่อนที่จะปิดทำการ เพราะรู้ว่าที่นี่มีพื้นที่กว้าง ขนาดว่าเดินกันเมื่อยแล้วเมื่อยอีก ยิ่งถ้าได้เข้าไปในเส้นศึกษารธรรมชาติป่าชายเลน

ช่วงผลัดใบ

ชุ่มน้ำ ฉ่ำนรก ที่แหลมผักเบี้ย

นกน้ำในนาเกลือ

เหตุเพราะแหลมผักเบี้ยไม่ใช่แค่แหล่งดูนกตามธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของเพชรบุรีเท่านั้น แต่ที่นี่เป็นที่ตั้ง

บ่อบำบัดน้ำเสีย

“โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ”

ก่อนจะเป็นแหล่งนกน้ำ นกบก แรกเริ่มโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาแหลมผักเบี้ย เกิดขึ้นจากพระราชดำริด้านปัญหาขยะและน้ำเสีย โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ ทำหน้าที่ศึกษาวิจัยหาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย และขยะชุมชนที่ประหยัด สะดวก ทำได้ง่าย และสามารถประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่นได้ทั่วประเทศ

การเข้าชมพื้นที่ไม่เก็บค่าผ่านประตู ไม่มีชาร์จ มีแต่โชว์จากบรรดานก นก ทั้งหลาย ที่ช่างมือสระในการใช้ชีวิตให้เราได้เฝ้าดู หลังจากลงชื่อที่ป้อม รปภ.เป็นกิจจะลักษณะ

ที่เหลือนั่นก็เป็นหน้าที่ของเราที่จะขับรถและไปตามบึงกว้าง มีป้ายบอกทางตามทางแยก

นกตุงนกน้ำใหม่อย่างฉ่ำนรก ไปครั้งแรก ยังไม่รู้จะไปดูนกตรงไหนของพื้นที่ แต่แค่เลี้ยวเข้าไปเจอบึงน้ำกว้างๆ ก็เจอนกตัวใหญ่ๆ ที่ออกมาเดินโชว์ตัว เฝ้ารอโดยปลาในบึงชะแล้ว นกตัวใหญ่ๆ ขนาดหมากไทยตัวเชื่องก็เจอได้ที่นี้ นกกินปลาสารพัดชื่อ บินโชว์ เดินโชว์ตามริมบึง และหนองน้ำ

ยิ่งเข้าไปด้านในเป็น แปลงปลูกพืชและหญ้า หลายพันธุ์เพื่อใช้กรองน้ำเสียต่างหาก หญ้าที่ปลูกมีทั้งหญ้าอาหารสัตว์และหญ้าทั่วไป เช่น หญ้าสตาร์ กัก รูปถ่าย และหญ้าแฝกพันธุ์อินโดนีเซีย พอถึงระยะกำหนดก็จะตัดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสีย หญ้าที่ตัดก็นำไปเลี้ยงสัตว์ ส่วนพืชบางชนิดก็นำไปทำเครื่องจักสาน เรียกว่าใช้ประโยชน์ได้ทุกเม็ดทีเดียว

พื้นที่ชุ่มน้ำเทียม

ระบบ แต่ด... เพลิด... อีกตัว...

เพื่อ... ส่วน... สูญ... ผังก... แล้ว...

อีกตัว... ธรรม...

ที่เหลือนั้นก็เป็นหน้าที่ของเราที่จะขับรถไล่ไปตามบึงกว้าง มีป้ายบอกทางตามทางแยก

นักดูนกหน้าใหม่อย่างฉัน ไปครั้งแรก ยังไม่รู้จะไปจุดไหนของพื้นที่ แต่แค่เลี้ยวเข้าไปเจอบึงน้ำกว้าง ๆ ก็เจอนกตัวใหญ่ๆ ที่ออกมาเดินโชว์ตัว ใฝ่รอโฉบปลาในบึงซะแล้ว นกตัวใหญ่ๆ ขนาดหมาไทยตัวเอ็งก็เจอได้ที่นี่ นกกินปลาสารพัดยี่ห้อ บินโชว์ เดินโชว์ตามริมบึง และหนองน้ำ

ยิ่งเข้าไปด้านในเป็น แปลงปลูกพืชและหญ้า หลายพันธุ์ เพื่อใช้กรองน้ำเสียต่างหาก หญ้าที่ปลูกมีทั้งหญ้าอาหารสัตว์ และหญ้าทั่วไป เช่น หญ้าสตาร์ กก อูปถาส และหญ้าแฝก พันธุ์อินโดนีเซีย พอถึงระยะกำหนดก็จะตัดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสีย หญ้าที่ตัดก็นำไปเลี้ยงสัตว์ ส่วนพืชบางชนิดก็นำไปทำเครื่องจักสาน เรียกว่าใช้ประโยชน์ได้ทุกเม็ดทีเดียว

พื้นที่ชุ่มน้ำเทียม

ไม่กี่ไกลจากแปลงหญ้าเป็น **พื้นที่ชุ่มน้ำเทียม** ที่เป็นระบบที่ใช้กลไกบำบัดคล้ายๆ กับระบบพืชและหญ้ากรอง แต่ต่างกันที่วิธีการ และที่บริเวณนี้ยังมีอาหารตาให้ฉันได้ เพลิดเพลินกับการออกเดินย่ำหากินของบรรดานกทั้งหลายอีกด้วย

ถัดไปถึง **"คลองขยะ"** ที่ใช้คอนกรีตทำเป็นคลองๆ

เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน

เพื่อใส่ขยะเพื่อทำเป็นปุ๋ยหมัก เพราะขยะชุมชนแถวนั้นส่วนใหญ่เป็นขยะอินทรีย์ที่ย่อยสลายได้ แต่เพื่อลดการสูญเสียพื้นที่ขนาดใหญ่และลดค่าใช้จ่าย จึงประยุกต์การฝังกลบมาทำเป็นคลองคอนกรีตแทน ซึ่งนอกจากลดขยะแล้ว ยังได้ปุ๋ยชีวภาพมาแทนอีกด้วย

ลึกเข้าไปด้านในยังมี ศาลาชมนก อยู่ริมบึงกว้าง อีกด้านเป็นแปลงป่าชายเลน ที่จัดทำเป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติถึง 3 เส้นทาง เป็นสะพานไม้ที่ทอดยาวผ่านต้น

โกงกางชนิดเล็กและใหญ่ เพกา แสม ฯลฯ ซึ่งไม้ชายเลนพวกนี้ก็จัดทำเป็นแปลงบำบัดน้ำเสียเช่นกัน

ตลอดระยะทางที่เดินที่ทอดยาวไปถึงชายทะเล รั้วริมได้เงาของต้นโกงกาง เพลินเพลินไปกับเสียงดีดกัมของเจ้าปูก้ามดาบ เห็นปูตัวสีฟ้าๆ ดูดีการเดินด้วยครีบกของปลาตีน ทำเอาหมดเวลาไปหลายชั่วโมงโดยไม่รู้ตัว

แหล่งอาศัยของปูหลากหลาย

จนอยากจะบอกใครต่อใครว่าควรหาโอกาสไปที่นี่ให้ได้สักครั้งในชีวิต

ฉันกลับออกมาด้วยความรู้สึกชุ่มชื่นใจ กับความใส พระราชอุทยานในพสกนิกรของในหลวง ทำให้แหลมผักเบี้ยในวันนี้ ไม่เพียงแต่แก้ปัญหาให้ชุมชน แต่ยังเป็นที่อยู่อาศัยอย่างร่มเย็นของบรรดานกทั้งหลายอีกด้วย

● เรื่อง/ภาพ : นพพร วิจิตรวงษ์

ร่วมส่งข้อมูลและนำท้องถิ่นได้ที่ vickie_007@hotmail.com